

**Arbets- och
näringsstjänster 2024**

Utgångspunkter och färdplan för kommunerna för arbets- och näringsreformen 2024

April 2022

Matcha kompetens och arbete

Ett Finland med livskraft, hög sysselsättningsnivå och kompetens byggs i framtidens kommuner med kunden i centrum.

Offentlig service som stöder ökad sysselsättning och företagens tillväxt blir en del av kommunernas sysselsättnings- och livskraftsuppgifter 2024.

Innehåll

Den nationella beredningen av reformen	4
Centrala utgångspunkter för kommunernas ansvar för ledningen av reformen	6
Färdplan: exempelplaner	12
Kommunförbundet stöder kommunerna	21

Den nationella beredningen av reformen

Nationell tidsplan

*Kommunen kan ordna tjänsterna i egen regi om den har minst 20 000 anställda.

Om antalet anställda underskrider 20 000 personer, ska kommunen tillsammans med en eller flera kommuner bilda ett sysselsättningsområde:

- Sysselsättningsområdets sammanlagda arbetskraftsunderlag är större än 20 000 personer
- Ett geografiskt enhetligt område som fungerar med tanke på arbetsmarknaden och pendlingen
- Även de språkliga rättigheterna ska tillgodoses och tillräckliga resurser reserveras
- Om arbetskraftsunderlaget i en kommun som självständigt ansvarar för ordnandet av service eller i ett sysselsättningsområde senare underskrider 20 000 personer tre år i rad, ska kommunen eller sysselsättningsområdet avtala om samarbete som uppfyller förutsättningarna med en annan kommun eller ett annat sysselsättningsområde.

Centrala utgångspunkter för kommunernas ansvar för ledningen av reformen

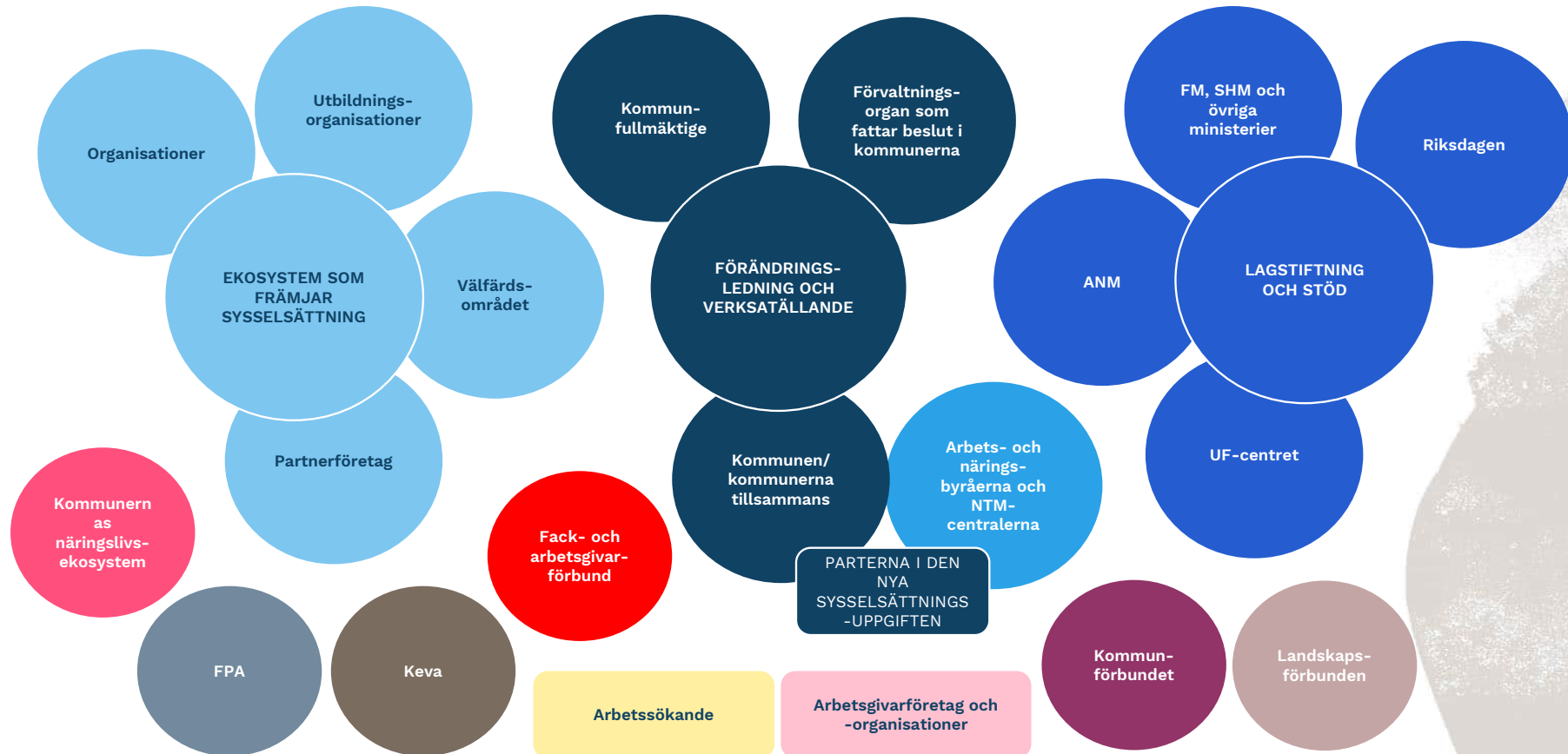
För ledningen av reformen krävs

- 1 Motiverande mål ”bästa möjliga kundupplevelse och förstärkning av livskraften”
- 2 Klart ledarskap samt intensiv växelverkan, inläring tillsammans och planering mellan olika aktörer
- 3 Personalens delaktighet, uppskattning av kompetensen och stödande av orken i förändringen
- 4 Processinriktat framskridande, resurser och tid för utveckling samt godkännande av det halvfärdiga
- 5 Sondering och konkretisering gällande allt från lokala lösningar till lokala behov
- 6 Växelverkan och inläring tillsammans mellan kommuner och regioner i olika skeden och situationer
- 7 Samordning av den föränderliga referensramen för den kommunala ekonomin, frågor som gäller organiseringsansvaret, tjänster, konsekvenser av andra reformer samt digitaliseringsaspekter

Ekosystemet för sysselsättning skapar värde för den kommunbaserade servicestrukturen

- Främjandet av livskraft och sysselsättning har en viktig roll i framtidens kommuner efter social- och hälsovårdsreformen.
- Den nya, permanenta kommunbaserade lösningen för främjande av sysselsättningen är **en helhet som samordnar olika tjänster** och som syftar till att främja efterfrågan på och utbudet av arbete.
- **I det kommunledda ekosystemet för sysselsättning** finns dynamiskt samarbete mellan olika aktörer (inkl. utbildningsorganisationer, privata och tredje sektorn samt välfärdsområdena) och kommunernas egna tjänster. Ekosystemets partner skapar lokalt gemensamma mål och förbinder sig till samarbete. Det kan också finnas flera lokala ekosystem som svarar mot olika behov.
- Kommunerna har en naturlig roll då det gäller att sammanföra och leda sysselsättnings- och livskraftsnätverken. Det finns tydliga mål och incitament för ledarskapet; varje enskild kommuns insats gagnar de övrigas livskraft.

Reformen bereds med hjälp av ett stort antal aktörer

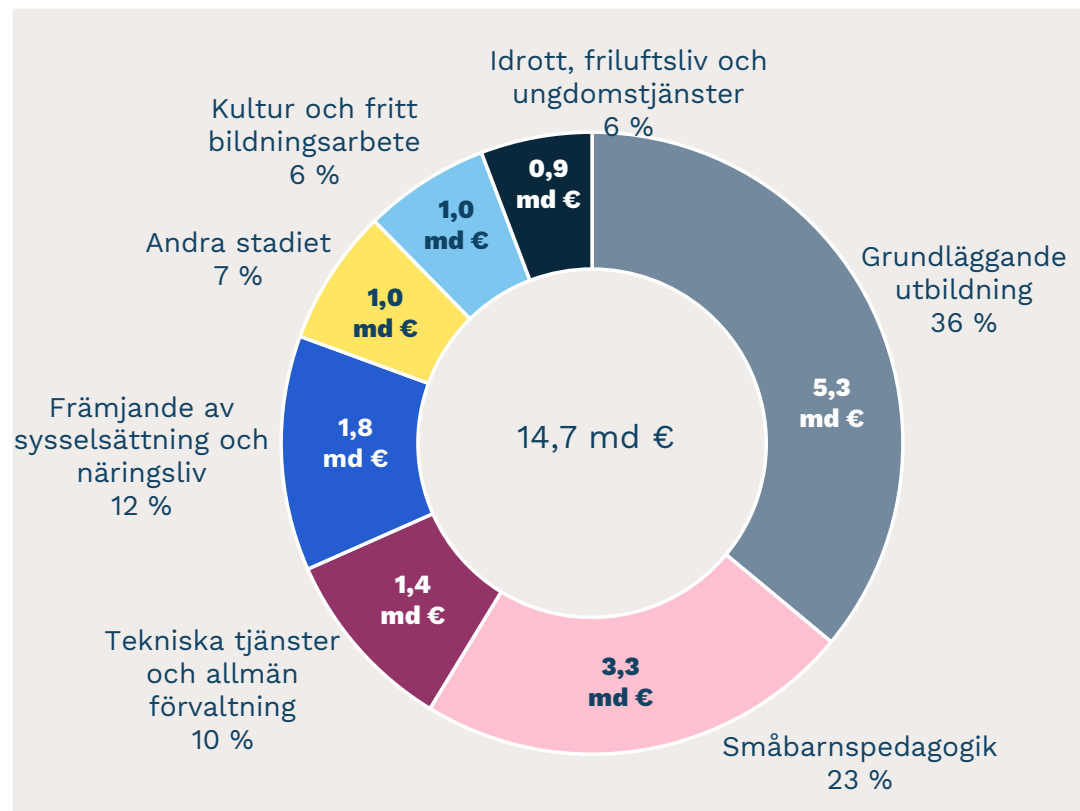

Reformen förändrar kommunekonomin

- Utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa
 - Kommunerna får statsandelar som en ersättning av engångsnatur för de ökade utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa när reformen genomförs.
 - I fortsättningen kommer kommunernas utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa att påverkas genom satsningar på främjande av sysselsättningen.
- Tjänster
 - Arbetskrafts- och företagstjänsterna finansieras med statsandelar. De justeras årligen.

Den nya kommunens ekonomi

Nettodriftskostnader* md euro

I främjande av sysselsättning och näringsliv har beaktats en uppskattning av de totala kostnaderna för de uppgifter som överförs från staten till kommunerna. Dessutom innehåller siffrorna en uppskattning av sådana nuvarande kommunala satsningar som även i fortsättningen kommer att utgöra en del av servicehelheten.

* Nettodriftskostnaderna beskriver den andel av kostnaderna för tjänsterna som täcks med kommunernas skattefinansiering. Kostnaderna beräknas genom att verksamhetsintäkterna, såsom försäljnings- och avgiftsintäkter, dras av från bruttokostnaderna. Nettodriftskostnaderna motsvarar summan av verksamhetsbidraget och avskrivningarna i resultaträkningen efter det att även kostnadsberäkningsposter, såsom interna hyreskostnader och överföringsposter, har beaktats.

Uppdaterad 28.3.2022 Kommunförbundet/Mehtonen. Källa: Statistikcentralen, Kommunförbundet Kommunernas och samkommunernas kostnader 2020. Inbördes poster eliminerade.

Färdplan: exempelplaner

Checklista för den beredning som leds av kommunerna

Förutsättningar för att inleda reformen av servicestrukturen

- ✓ I kommunen och/eller regionen har man identifierat de lokala särdragen i främjandet av sysselsättningen och livskraften och skapat en sysselsättningsstrategi som motsvarar behovet.
- ✓ Förvaltningsstrukturerna, ledningssystemen, avtalen och de organ som behövs har bildats och den ansvariga personalen har utsetts. Sysselsättningsuppdraget har budgeterats.
- ✓ **Arbetsfördelningen i servicestrukturen är planerad och färdig att verkställas**
 - ✓ Mellan kommunerna och staten
 - ✓ Mellan kommunerna (i ett eventuellt samarbete)
 - ✓ Mellan ekosystemets partner.
- ✓ **Servicestrategin styr verksamheten**
 - ✓ Lokala särbehov har konkretiserats och beaktats
 - ✓ En servicekanalstrategi har skapats (kundserviceställen, digitala tjänster och telefontjänster)

- ✓ Personal från både kommuner och statliga organisationer har under beredningen aktivt getts möjlighet att delta i att planera och skapa det nya.
- ✓ **Personalen har introducerats i reformen och dess konsekvenser**
 - ✓ Kommunernas experter på sysselsättning och livskraft har introducerats i de nya uppgifterna
 - ✓ Den personal som överförs från staten är förtrogen med kommunen som miljö för främjande av sysselsättningen
- ✓ **Personalens avtal, arbetsuppgifter, team och praktiska verksamhetsmodeller är klara**

- ✓ **Den operativa verksamheten har planerats enligt kundgrupp och funktionsdugligheten har säkerställts**
 - ✓ Det har gjorts beskrivningar av serviceprocesserna
 - ✓ Gemensamma kundprocesser och kontaktytor har fastställts för aktörerna i ekosystemet och arbetsfördelningen är klar
 - ✓ Eventuella problem har identifierats, lösningsmodeller skapats och centrala aktörer har informerats om dem
 - ✓ Servicekanalerna är färdiga att användas (verksamhetsställen, telefontjänster, digitala tjänster)
 - ✓ Olika tjänsters funktionsduglighet i olika servicekanaler har testats och säkerställts
 - ✓ Informationen förmedlas mellan olika system och aktörer

✓ **Vetskapen om reformen och dess praktiska konsekvenser är utbredd: arbetssökande, arbetsgivare, personal, kommuninvånare och partner.**

Beredningen inom förvaltningen och beslutsskedena i kommunerna

2022

Utlåtanden över lagpaketet (maj-juni)

Godkännande av budgeten för det följande året i fråga om beredningen av reformen

2023

Eventuellt beslut om mellankommunalt samarbete

Förvaltningsmodell för samarbete och kommunavtal (november)

Antagande av sysselsättnings- och servicestrategier

Godkännande av planer som stöder beredningen av

- Ekonomiplaner
- personalplaner
- Serviceplaner
- Servicekanaler och verksamhetsställen

Godkännande av budgeten för det följande året i fråga om beredningen av reformen och sysselsättningsuppdraget

2024

Inrättande av ett eventuellt samarbetsorgan för kommunalt samarbete

Eventuella arbetsfördelnings- och resursavtal mellan kommunerna, skapande av nya organisationer

Ändringar i förvaltningsstadgan

Personal- och lokallösningar

Partnerskapsavtal

Avtal om välfärdsområdessamarbete, sektorsövergripande tjänster

Godkännande av budgeten för det följande året i fråga om sysselsättningsuppdraget

Plan för skapande av servicestrukturen

2022 UTREDNING	2023 FRÅN UTREDNING TILL PLANERING	2024 GENOMFÖRANDE
Under 2022 är det primära målet för i beredningen förståelse och mål mellan aktörerna	År 2023 ökas förståelsen ytterligare och genom gemensam utveckling skapas en helhetsbild och mål	År 2024 planeras den operativa verksamheten och kontinuiteten i kundprocesserna säkerställs
Sektorsövergripande tjänster, temporär lösning	Dessutom utarbetas strategier och preciserande planer	Upprätthållandet av lägesbilden fortsätter

Kommunförbundet publicerar senare material om reformen:

- Finansiering
- Alternativ för organiseringsansvaret
- Digitala tjänster och datasystem.

Läs mer: kommunforbundet.fi/antjansterna2024

Kommunernas situationer skiljer sig avsevärt från varandra. På följande dior finns ett exempel på mallplan som inspiration för beredningen av kommunens eller kommunernas plan.

Beredningsskedena har färgkodats enligt följande:

Utred situationer och utvecklingsbehov	Planera lösningar
--	-------------------

Våren
2022

Kommunerna inleder beredningen. De ansvariga beredarna utses och resurseras. Arbetsgrupper bildas och deras verksamhetsmodeller fastställs.

En ökning av den gemensamma förståelsen inleds.

Utred situationer
och
utvecklingsbehov

Planera lösningar

Intern och extern kommunikation, introduktion av olika parter samt dialog

Utgångsläget för främjandet av sysselsättningen ur den egna kommunens synvinkel

- Hur har vi främjat sysselsättningen hittills? Varför?
- Vilka tjänster har vi?
- Hurdana kunder?
- Vilka starka sidor?
- Hurdana utvecklingsbehov?
- Vilka andra särdrag hänför sig till utgångsläget i vår kommun?

Reformens betydelse i allmänhet och för den egna kommunen i synnerhet

- En helhetsbild av de uppgifter som överförs till kommunerna: vad är det fråga om?
- Vilka möjligheter erbjuder reformen?
- Vilka risker kan det finnas?
- Vilka starka sidor och utvecklingsbehov finns det i fråga om reformen i utgångsläget i vår kommun?
- Hurdan vision har vår kommun i fråga om genomförandet av reformen: självständigt eller tillsammans med andra?

En helhetsbild skapas i samarbete med de andra kommunerna

- Hur har kommunerna hittills främjat sysselsättningen?
- Hur många likheter och skillnader finns det i utgångspunkterna?
- Hurdan helhet uppstår ur olika utgångspunkter?
- Vad innebär reformen för sysselsättningsområdet?
- Vilka starka sidor och utvecklingsbehov finns det i fråga om reformen i utgångsläget i vår region?
- Vilka möjligheter erbjuder reformen?
- Vilka risker kan det finnas?
- Vilka möjligheter kan det finnas till arbetsfördelning mellan uppgifterna?

Eventuella nyttiga bakgrundsutredningar för den egna kommunen eller kommunerna i området

- Omvärldsanalyser bl.a. i fråga om arbetskraften, arbetslöshetens struktur, pendling och befolkningsutveckling hjälper till att skapa en uppfattning om de utgångspunkter utifrån vilka tjänsterna bör planeras
- Helhetsbild av ekonomin utifrån finansieringsprinciperna
- Helhetsbild och bedömning av de övriga konsekvenserna av lagstiftningsreformen*

**Till exempel kommer helhetsansvaret för de integrationsfrämjande tjänsterna att överföras till kommunerna i och med lagreformen. Lagpropositionen överlämnas till riksdagen hösten 2022, och lagändringarna träder i kraft 2024.*

Hösten
2022

Konkretiseringen av utgångsläget och utvecklingsbehoven mellan aktörerna fortsätter. Vid behov preciseras ansvaret mellan beredarna i processen. Dessutom skapas en övergångslösning för sektorsövergripande tjänster.

Utred situationer
och
utvecklingsbehov

Planera lösningar

Intern och extern kommunikation, introduktion av olika parter samt dialog

Utgångsläget konkretiseras med kommunerna samt Arbets- och näringsbyråerna och NTM-centralerna

- Hurdan är verksamheten hos kommunerna samt Arbets- och näringsbyråerna och NTM-centralerna?
- Vilka likheter och skillnader finns det i utgångspunkterna?
- Vilka starka sidor och utvecklingsbehov kan vi identifiera?
 - Med hänsyn till olika kunder, regionala särdrag, personalen
- Vad vill vi tillsammans få ut av reformen?
- Vilket slutresultat är bäst, vad ska vi göra för att uppnå det?

Konkretisering av arbetsgivarföretagens och arbetsgivarorganisationernas behov

- Hurdana förväntningar har man på den kommunbaserade servicestrukturen för främjande av sysselsättningen?
- Vad vill man bevara jämfört med nuläget, vilka utvecklingsobjekt identifieras?
- Hurdana arbetskraftsbehov förväntas inom den närmaste framtiden?

Utgångsläget konkretiseras i samarbete med ekosystemets partner

- Hurdan gemensam beredning önskas?
- Vilka styrkor och utvecklingsobjekt identifieras i nuläget? Vilket slutresultat är bäst och hur ska vi uppnå det?
 - Utbildningsorganisationerna
 - Partnerföretag
 - Föreningar
 - Vårldssamarbete

Lösningen för övergångsperioden planeras för de sektorsövergripande tjänsterna

- Gemensamma mål för sektorsövergripande tjänster och kundprocesser
- Oavbrutna kundprocesser säkerställs: problem identifieras och lösningar tas fram för dem
- Överenskommelser om verksamhetsmodeller och strukturer för samarbetet

Våren
2023

På basis av regeringspropositionen gör kommunen/kommunerna preciserande utredningar och gemensamma utvecklingsprocesser för antingen den egna kommunen eller kommunerna.

Utred situationer
och
utvecklingsbehov

Planera lösningar

Intern och extern kommunikation, introduktion av olika parter samt dialog

Utredning och gemensam utveckling av personkundsgruppernas behov tillsammans med kunderna och olika aktörer: vilken roll har främjandet av den kommunbaserade sysselsättningen för kundernas sysselsättning?

Modellerna för en eventuell organisering av samarbetet mellan kommunerna utvärderas (ansvarig kommun, samkommun, gemensamma tjänster och organ)

Kartläggning av behoven av verksamhetsställen

Utredning av utgångsläget och utvecklingsbehoven i fråga om digitala tjänster, informationssystem, informationsförmedling och kunskapsbaserad ledning

Gemensam utveckling mellan aktörerna om målen och den kommande serviceproduktionen: Vad görs, varför och av vem i fortsättningen?

Till exempel följande beaktas också

- En eventuell struktur för kommunsamarbete
- Övriga uppgiftshelheter som kommunerna kommer överens om tillsammans (t.ex. integrationsfrämjande tjänster för personer utanför arbetskraften i arbetsför ålder)
- Kommunernas och statens arbetsfördelning
- Särdrag i skapandet av kontaktytor inom välfärdsområdet
- Jämlika och tillgängliga tjänster

Hösten
2023

Det utarbetas strategiska riktlinjer för kommunen eller mellan kommunerna tillsammans med de sakkunniga från Arbets- och näringsbyråerna samt Närings-, trafik- och miljöcentralerna som överförs från staten. Dessutom utarbetas preciserande planer för sysselsättningsuppgiften och genomförandet av reformen.

Utred situationer
och
utvecklingsbehov

Planera lösningar

Intern och extern kommunikation, introduktion av olika parter samt dialog

Intern och extern kommunikation, introduktion av olika parter samt dialog

Genom gemensam utveckling skapas strategier som beaktar både arbetssökande kunder och arbetsgivarkunder

- Sysselsättningsstrategi
- Servicestrategi (bl.a. egen produktion, ekosystemtjänster)

Planer som preciserar strategierna, bl.a.

- Servicekanaler (verksamhetsställen, digitala tjänster, telefontjänster osv.)
- Ekonomi
- Personal: arbetsprofiler, introduktionsbehov och rekrytering av eventuell beredningspersonal

Servicemodeller och serviceprocesser skapas gemensamt och beskrivs

- Aktörerna i ekosystemet tas med i nödvändiga delar

Konkret genomförandeplan

2024

Genomförandet av reformen under ledning av kommunen eller kommunerna tillsammans med de sakkunniga från Arbets- och näringsbyråerna samt Närings-, trafik- och miljöcentralerna som överförs från staten.

Utred situationer
och
utvecklingsbehov

Planera lösningar

Intern och extern kommunikation, introduktion av olika parter samt dialog

Lägesbilden upprätthålls för att utveckla verksamheten

Planering av strukturer, processer och mätare för ledningen

Planering av den operativa verksamheten och säkerställande av kontinuiteten i kundarbetet i förändringen

Förberedelser av team, planering av gemensamma arbetssätt, introduktion, fastställande av personalens roll i processerna

Servicekanalerna görs klara

Den operativa verksamheten inleds

Ekosystemens verksamhet inleds

**Arbets- och
näringsstjänster 2024**

Kommunförbundet stöder kommunerna

Vi stöder kommunerna i den stora förändringen

- Kommunförbundet skapar genomgripande strukturer för förändringen, informerar aktivt om reformen och skapar dialog mellan de olika aktörerna
- Kommunförbundet ger kommunerna stöd att etablera sin roll i tryggheten av sysselsättningen, kommunernas livskraft och invånarnas välfärd
- Utgångspunkten är att den nya modellen för sysselsättningstjänsterna byggs upp och införs på ett framgångsrikt sätt i kommuner av olika storlek runt om i Finland
- Kommunförbundet förtydligar betydelsen av att främja sysselsättningen och olika aktörers roller också på kontaktytorna med social- och hälsovårdstjänsterna samt inom främjandet av välfärd och hälsa
- Kommunförbundet sporrar kommunerna till att ordna sysselsättningstjänsterna på ett mångsidigt sätt genom samarbete och med nya lösningar och plattformar

Tack!

kommunforbundet.fi/antjansterna2024

